

PODBIEL

Štvrťročník obce Podbiel ■ ročník 30 ■ apríl 2025 ■ číslo 1

■ Na druhý raz poslanci zákon roka schválili ■ Námietky opäť pribrzdili túžbu po rodinných domoch ■ Jubilejný kazateľ pozýva na Večery milosrdenstva ■ V škole a škôlke sa stále niečo deje ■ Spolok Červeného kríža pomáhal i spestroval život okolo ■ Bol kníhkupcom, no jedného dňa objavil v sebe motoristickú vášeň ■ Obec pozýva na akcie

Stavebný ruch v kostole nastane v polovici mája

Bohoslužby z kostola sa na čas presunú do kultúrno-sportovej haly. V jeho lodi a presbytériu budú montovať podlahové kúrenie.

■ Navrhnuté stavebné úpravy v interiéri kostola súvisiace s realizáciou podlahového vykurovania už schválil aj Krajský pamiatkový úrad Žilina. Kostol je totiž národnou kultúrnou pamiatkou. Pochádza z druhej polovice 18. storočia, vtedy bol len priestorovo skromnejšou kaplnkou. Podobu kostolíka dostal po viacerých úpravách a vybavení novým oltárom až roku 1911.

Veľa práce urobia farníci

Pred samotnou inštaláciou podlahového vykurovacieho systému čaká stavebníkov mnoho práce. Veľa z nej urobia farníci svojpomocne, na špeci-

álne práce si pozvú odborníkov. Bude treba vysťahovať mobiliár z lode kostola a sakristie, demontovať spovednicu, odložiť bočný oltár, demontovať lavice.

Náročnou prácou bude vybúranie podlahy v lodi kostola a sakristii pre polozenie trúbiek kúrenia, izolačných dosiek a elektroinštalácie. Stredový pás podlahy v lodi sa odstraňovať nebude.

Navrch potom príde nová betónová dlažba. Lavice sa položia späť, ale bez terajšej drevenej podlahy.

Projektová dokumentácia počíta aj so zateplením klenieb v priestore krovu. Vykurovacím médiom bude plyn.

Pracovný ruch v kostole nastane 17. mája, plánovaný termín ukončenia je koniec júla.

Musíme kráčať s dobou

Ako mnohé väčšie stavebné projekty, aj podlahové kúrenie v kostole má svojich priaznivcov, ale aj ľudí, ktorí ho nepovažujú za potrebné.

Správca farnosti Matúš Oravec hovorí o troch rozmeroch dôležitosti tohto projektu. Prvým je ekonomický.

Cena za elektriku sa vyšplhala v zime aj na tisíc eur mesačne. Okrem toho vírenie vzduchu nad radiátormi spôsobuje černanie stien a tak treba veľmi často maľovať.

„Tretím, najdôležitejším, je kultúrny a sociálny rozmer,“ hovorí Matúš Oravec. „Žijeme v treťom tisícročí. Každý má pekne upravený dom, má v ňom teplo a pohodlie. Prečo by mal ostať dom Boží zanedbaný? Áno, pre niekoho je to hodina raz za týždeň, na ktorú príde do kostola. Nemálo ľudí ale prichádza na svätú omšu každý deň, okrem toho máme celodenné adorácie či nočné bdenia. Ak ako Cirkev chceme, aby ľudia duchovne rástli a vnímali kostol ako dom Boží, ak chceme, aby viera neklesala, musíme ísť s dobou.“

História je plná príkladov, keď naši predkovia žili v oveľa väčšej núdzi ako my dnes, no dokázali stavať kostoly, zveľaďovať ich a udržiavať nielen pre seba, ale aj pre zachovanie viery budúcich generácií.

■ Lýdia Vojtaššáková

Úvodník

Listovala som už v mnohých monografiách oravských obcí. Otvorili ste vy niekedy tú svoju? Podbiel vydal dve monografie, sú však neúplné a v tej novšej je na prvej strane omylom mapa inej obce – Dlhej nad Oravou. Pri návštevách starších Podbielčanov som si dokonca všimla, že v nej majú rukou dopísané poznámky a upresnenia.

Všimla som si tiež, že vydanie novej monografie je aj vo volebnom programe súčasného starostu. Viacerí poslanci však nie sú tomuto dielu naklonení. Z rozpočtu vyškrtli aj tých tisíc eur, ktoré mali pomôcť pri tvorbe koncepcie, bádani v archívoch či spracovaní kapitol, ktoré nikde nie sú popísané. Mnohé cenné spomienky sú schované aj v pamäti starších Podbielčanov. Využime to, kým je ešte čas. Zachytiť však treba aj súčasnú dobu.

Po príklady dobre spracovaných monografií, na ktoré sú ich obyvatelia hrdí, nemusíme chodiť ďaleko. Stačí zájsť do Krivej, Zuberca, či siahnuť po zaujímavom spracovanej publikácii História farnosti Habovka.

Je nesporným faktom, že monografia obce pomáha jej obyvateľom nielen lepšie pochopiť ich vlastnú históriu a tradície. Je najmä nástrojom, ktorý ich môže zjednotiť a poskytnúť im pocit hrdosti na miesto, v ktorom žijú. Navyše vie pomôcť pri vzdelávaní a rozvojových aktivitách obce.

■ Lýdia Vojtaššáková

Na druhý raz poslanci zákon roka schválili

Obec bude hospodáriť s bezmála pol miliónom eur. K dispozícii bude mať tiež prostriedky vo výške zhruba 360-tisíc z rezervného fondu obce a vyššieho územného celku, z nich podstatná časť pôjde na cestu Pod Pálenicou.

■ Rozpočet na rok 2025 obecne zastupiteľstvo v decembri neschválilo. Doteraz teda obec hospodárila v rozpočtovom provizóriu. Druhý pokus zákon roka schváliť mali poslanci 26. marca. Na stôl dostali pôvodný návrh upravený v niektorých položkách. V zmysle prognózy ministerstva financií sa napríklad zmenila výška výnosu dane z príjmov, ktorú rozdeľuje štát územnej samospráve.

Starosta Ján Sitek tiež znížil niektoré výdavky, napríklad

výdavky na odhrňanie snehu či na stavbu cesty pod Pálenicou a ďalšie. Do rozpočtu pridal 20-tisíc eur na podlahové kúrenie v kostole a 55-tisíc na rekonštrukciu šatní TJ ŠK Podbiel.

V zmysle decembrového rozhodnutia poslancov upravil aj odmeny pracovníkom mimo pracovného pomeru.

Súčasťou obecného rozpočtu je aj základná škola s materskou školou financovaná ministerstvom školstva, ktorá je rozpočtovou organizáciou obce.

Šatne opravovať nebudú

K predloženému rozpočtu sa vyjadril hlavný kontrolór obce, finančná komisia, komisia kultú-

ry, cestovného ruchu a mládeže i sociálna komisia. Tieto komisie súhlasili s návrhom výdavkov na činnosti, ktoré spadajú do ich pôsobnosti. Stavebná komisia sa k rozpočtu nevyjadrila.

Pred samotnou rozpravou o rozpočte Ján Sitek predniesol stanovisko výboru TJ ŠK Podbiel a stiahol z návrhu 55-tisíc eur plánovaných na rekonštrukciu šatní TJ ŠK Podbiel. Výbor zobral na vedomie, že viacerí poslanci nemajú záujem investovať do tejto budovy. „Je to škoda, lebo toto zázemie neslúži len športovcom, ale pri viacerých akciách aj deťom z obce. Čiastka 55-tisíc mala byť len povinným spolufinancovaním oveľa nákladnejšej akcie. Do obce mohlo prísť ďalších zhruba 250-tisíc eur.“

Výdavky poslanci skresali

Za skupinu poslancov predložil návrh úpravy výdavkovej časti rozpočtu Rastislav Malatinka. Výdavky bežného rozpočtu skresali o takmer 21-tisíc eur, kapitálové o 73-tisíc (vrátane 55-tisíc na šatne).

Z návrhu bežných výdavkov ubrali občianskym združeniam a nadáciám – najviac TJ ŠK, menej dostane aj hokejový klub. Navrhované výdavky na kultúrne a športové akcie skresali o tretinu, napriek tomu, že zníženie nekomunikovali s predsedom komisie Mariánom Vlčákom, hlavným organizátorom týchto akcií. Úplne stopli prípravu monografie obce. Z investičných výdavkov poslanci cel-

Hospodárenie obce v číslach

Bežné príjmy 955 645 eur
Bežné príjmy ZŠ s MŠ 40 400 eur

Bežné výdavky 451 849 eur
Bežné výdavky ZŠ s MŠ 510 553 eur

■ Bežný rozpočet hospodárenie 33 643 eur

Kapitálové príjmy 0 eur
Kapitálové výdavky 389 665 eur

■ Kapitálový rozpočet hospodárenie -389 665 eur

Finančné operácie príjmové 356 022 eur
Finančné operácie výdavkové 0 eur

■ Finančné operácie hospodárenie 356 022 eur

■ Výsledkom je vyrovnaný rozpočet.

kom zrušili aj nákup osobného auta, hoci obec má len 25-ročné, ktoré využíva na práce v súvislosti s údržbou obce. Znížili aj výdavky na prípravnú a projektovú dokumentáciu v položke rozvoj obcí.

„Nevylučujeme, že v prípade potreby môžeme kedykoľvek jednotlivé položky navýšiť,“ dodal Malatinka.

Za takto upravený rozpočet hlasovali štyria poslanci, traja sa hlasovania zdržali. ■ (LV, LL)

PODBIEL

Štvrťročník obce Podbiel
■ apríl 2025 ■ ročník 30
■ číslo 1

Vydáva Obecný úrad Podbiel ako nepredajnú publikáciu v náklade 350 ks.

■ Sídlo vydavateľa: 027 42 Podbiel 210, IČO 00314790

■ Šéfredaktorka: Ing. Lýdia Vojtaššáková. Redakčná rada: Mgr. Blanka Kontrová, Ing. Henrieta Schelingová Magerčáková, Mgr. Miroslava Siteková, Marián Vlčák

■ Kontakt: e-mail: redakciapodbiel@gmail.com, tel.: 043 / 5381 031

■ Grafická úprava: STAN

■ Tlač: Tlačiareň Kubík Námestovo

■ Evidenčné číslo: EV – 3335/09 ISSN 1339-6986.

Družstevníci prijali prísne opatrenia, aby sa do chovu nákaza nedostala

V ostatných rokoch čelí spoločnosť jednej kríze za druhou. Ohrozoval nás covid, za hranicami prebieha vojna, najnovšie musíme čeliť ohrozeniu hospodárskych zvierat.

Hoci prípady slintačky a krívačky v chovoch dobytka sú potvrdené zatiaľ len na juhu Slovenska a na Záhorí, vírusy sa vedľa šíriť veľmi rýchlo.

„Sú tak ďaleko, že sú celkom blízko,“ hovorí o ohniskách nákazy Pavol Hruboš, predseda PPD Orava Nižná, ktoré obhospo-

daruje poľnohospodársku pôdu aj v Podbieli. Priamo v dedine a hneď za hranicou jej katastra chová družstvo 780 ks dobytka a produkuje 2,2 milióna litrov mlieka ročne.

„Samozrejme, prijali sme najprísnejšie opatrenia, aby sa do nášho chovu nákaza nedostala,“ hovorí Pavol Hruboš. Na vstupe do dvorov urobili brody, ktoré denne polievajú dezinfekčným prostriedkom a posypajú vápnom. Rovnako dezinfikujú vstupy do sociálnych miestností,

do mliečnice a maštale.

V súčasnosti družstvo pozastavilo predaj dobytka, predáva len mlieko. Odberateľom je Lipetovská mliekareň. Každý mliekar musí prejsť cisternou cez dezinfekčný brod, po vystúpení z auta si vyčistiť obuv, dať návnky, obliecť jednorazový oblek, ktorý si potom berie so sebou, aby nedošlo k prípadnej kontaminácii vírusom.

Prípadné zavlečenie nákazy do chovu by mohlo mať pre farmu fatálne dôsledky. ■ (LV)

V obci pribudli kamery i dopravné zrkadlá. Riešiť treba stavebný úrad

Aktivity obecného úradu v prvom štvrtroku smerovali okrem zabezpečenia bežného chodu úradu a údržby obce aj do dokumentačnej činnosti a implementácie legislatívnych zmien.

■ Od 1. apríla **ukončila činnosť spoločnosť Technické služby Ružomberok**, ktorá v Podbieli a okolitých obciach zabezpečovala vývoz odpadu. Dôvodom je, že ich kúpila iná firma. Obce teda vyhlásili verejné obstarávanie na nového poskytovateľa tejto služby. Uspela T + T, a. s., Žilina. Harmonogram vývozu komunálneho odpadu sa pre Podbiel nemení, vývozné dni separovaného odpadu – plastov a skla sa však posunuli v každom mesiaci na štvrtok.

■ Od apríla vstúpil do platnosti **nový stavebný zákon**. Ten okrem iného ukladá obciam povinnosť zabezpečovať agendu prostredníctvom stavebného

úradu, ktorý musí mať minimálne dvoch kvalifikovaných zamestnancov.

Podbiel má však v súčasnosti pracovníku len na polovičný pracovný úväzok. Zuberec spolu s Habovkou má jedného pracovníka a Oravský Biely Potok je súčasťou spoločného stavebného úradu v Trstenej.

Starostovia všetkých štyroch obcí Studenej doliny sa stretli v Zuberci, aby vzniknutú situáciu riešili.

„Dohodli sme sa, že požiadať sme Trstenú o prístup k ich spoločnému stavebnému úradu a navrhujeme vytvorenie vysunutej kancelárie v Habovke s tým, že sa podelíme o náklady

spojené s touto novou kanceláriou,“ hovorí starosta Ján Sitek. „To by bolo ideálne riešenie.“

■ Na úradnej tabuli obce je zverejnený **návrh zásad umiestnenia nových pozemkov** projektu veľkých pozemkových úprav. Podľa spracovateľa pokračujú komasačné práce v súlade so schváleným časovým harmonogramom a mal by teda byť ukončený v auguste 2026.

■ Rovnako je na úradnej tabuli zverejnené kolaudačné rozhodnutie, vydané Obcou Podbiel, **k rozšíreniu NN napätia na Zámostí**. Nadobudnutím právoplatnosti sa budú môcť rodinné domy napojiť na verejnú elektrickú sieť. Tým sa skončí 13-ročné čakanie obyvateľov tejto lokality na prípojky.

■ Prebieha aj stavebné konanie k **rekonštrukcii základnej školy** a ukončené je výberové konanie na dodávateľa stavby **prestrešenia triediaceho dvoru**. Tieto práce už prebiehajú (viď foto).

■ K projektu **konzervácie technickej pamiatky Františkova huta** je pripravené verejné obstarávanie. „Po konzultácii s odbornou garantkou ho však zatiaľ odložíme,“ hovorí Ján Sitek. „Platnosť výsledku je totiž časovo obmedzená a zatiaľ nie je vyhlásená žiadna výzva, v ktorej by sme sa mohli uchádzať o finančnú podporu. Akonáhle vyjde vhodná výzva, vie-

Voľba kontrolóra

Na zasadnutí obecného zastupiteľstva 26. marca volili poslanci hlavného kontrolóra obce. Spomedzi dvoch uchádzačov o túto funkciu vybrali Miroslava Bullu. Jeho funkčné obdobie je šesť rokov, pracovný čas určili poslanci na 7,5 hodiny týždenne. ■ (LV)

me verejné obstarávanie rýchlo začať.“

■ Na bezpečnosť budú po novom dohliadať aj **nové vysokocitlivé kamery**. Jedna monitoruje cintorín, ďalšie zberný dvor a cestu na Zámostí. Plynulosti a bezpečnosti dopravy pomôžu aj tri nové dopravné zrkadlá na križovatkách. ■ (OCÚ, LV)

Harmonogram vývozu separovaného zberu - plastov a skla od 1. apríla 2025

24. apríl
29. máj
26. jún
24. júl
28. august
25. september
23. október
27. november
29. december

Poznámka: vývoz odpadu v dňoch sviatkov bude operatívne upravený podľa dohody vývozu s obcou.

Milí spoluobčania,

príhováram sa vám ako členka miestnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska. Možno už nie sme takí akční, sily ubúdajú, ale každý sa vkladá do našich akcií podľa svojich možností. A tí starší, ktorí u nás zotrvávajú už pekných pár rokov, prispievajú na našich stretnutiach skúsenosťami, dobrou radou, spomienkami či novými receptami, ale aj takými, na ktoré sa už zabudlo.

Aký sme mali rok? Aj v športovej činnosti vedia mnohí pre-

kvapiť a nosia si domov ocenenia. Spomeniem zimné a letné športové hry v Nižnej, kolkársku súťaž či športové hry v Oraviciach. Na týchto akciách je vždy bohatá účasť, čo vedie doložiť organizátori, za čo im patrí obdiv a vďaka. Ako seniori sme nápomocní aj pri prácach v obci. Aktívne sa zapájame do skrášľovania našej obce, miestneho cintorína a múzea. Pomáhame pri organizovaní a zabezpečovaní Podbielanských folklórnych slávností viazaním stužiek, dovozom smrečkov. Tým sa chceme tak trochu od-

vďačiť obecnému úradu, ktorý na nás nezabúda a každý rok nám na našu činnosť prispieva.

Prospešné sú pre nás aj termálne bazény v Oraviciach, kde kúpanie ocenia všetci, aj tí menej mobilní.

V pamäti máme výlet do Roháčov, kde lanovka pod Salatín bola v ten deň pustená len pre nás. Za to patrí vďaka Jozefovi Šurinákovi a Vladimírovi Krížovi.

Určite som na niektoré akcie zabudla, ale na naše utorky nezabudnem, sú to príjemné a milé stretnutia. O dobrú ná-

ladu sa vždy postará spevácka skupina Senková. Sme radi, že ju máme.

Nemôžem nespomenúť návštevu družobnej obce Neverice, kde uvítanie na obecnej úrade, účasť na omši a posedenie s miestnymi dôchodcami bolo dôkazom, že sa vždy radi uvidíme.

V posledných dvoch rokoch sa naša členská základňa rozšírila o niekoľko nových členov, čo svedčí o tom, že dôchodcovia sa chcú stretávať a je nám spolu dobre.

■ Jarmila Vrláková

Pohybom ku zdraviu

■ Miestny spolok Slovenského Červeného kríža začal od začiatku marca organizovať zdravotné prechádzky Pohybom ku zdraviu. Pozýva športových priateľov a vyznávačov zdravého pohybu každú sobotu, zraz býva o 14.00 h pred obecným úradom. Pre začiatok zvolili nenáročné prechádzky okolím Podbiela.

„Pozývame deti, dospelých i seniorov, zobrať si môžete aj paličky, ale hlavne dobrú náladu a chuť urobiť niečo pre svoje zdravie.“

■ (SČK)

Spoločenská kronika

■ **Narodili sa:** Emma Matysová, Nina Kadlubová

■ **Do manželského zväzku vstúpili:** Filip Kozáčik a Eliška Dreveniaková (obaja z Podbiela)

■ Jubilanti

70 rokov: Magdaléna Hricová, Ján Karisný, Elena Mišunová

75 rokov: Ladislav Vrlák, Danka Karisná

80 rokov: Bernardína Nabochiková

90 rokov: Margita Beňušiková

■ K 31. decembru 2024 mala obec 1338 obyvateľov. Zo všetkých obyvateľov je 662 mužov a 676 žien.

■ Vo veku nad 64 rokov žije medzi nami 224 ľudí, z nich 123 žien a 101 mužov. Do 18 rokov má 283 detí, z toho je 144 chlapcov a 139 dievčat.

■ Najčastejšie sa vyskytujúce mená medzi deťmi sú Natália a Matúš.

■ Najstaršími obyvateľmi sú 95-ročný Ján Kudzbeľ a 94-ročná Milada Nábočíková.

■ Najčastejšie sa vyskytujúce priezvisko je Turčák, Turčáková. ■ (OCÚ)

Námietky opäť přibrzdili túžbu po rodinných domoch

■ V novinách často píšeme o jednoduchých pozemkových úpravách. Keďže ide o dôležitý projekt, a ľudia majú byť informovaní, starosta pozýva jeho spracovateľa na každé rokované obecného zastupiteľstva.

Na zverejnené všeobecné zásady funkčného usporiadania lokalít Mlynisko a Lány boli podané dve námietky. Združenie vlastníkov sa už k nim vyjadrilo, čaká sa na vyjadrenie správneho orgánu.

„Keď budú tieto zásady funkčného usporiadania schválené, budeme v spolupráci s pozemkovým úradom hovoriť s každým účastníkom konania o ich predstavách a požiadavkách,“ povedal Juraj Lukačík. „Zatiaľ nepôjde o umiestnenie stavebných pozemkov, ale o to, akú má vlastník výmeru, či chce jednu parcelu či dve, alebo ak má málo metrov štvorcových, či a s kým chce vytvoriť väčšiu, prípadne plánuje svoju časť predat.“

Nasledovať bude tvorba zásad usporiadania nových po-

zemkov a potom ich samotné rozdelenie. „To navrhujeme a budeme konzultovať s vami,“ vysvetlil Lukačík.

Miestna komunikácia nie je iba cesta

Námietky, ktoré teraz oddialili ukončenie aktuálnej etapy projektu, sa týkali ciest. Účastníci konania, ktorí ich podali, spochybňujú šírku jednotlivých komunikácií a tiež, či niektoré nové cesty treba.

„Vychádzame z platného územného plánu, ten musíme akceptovať,“ vysvetlil Lukačík. Pri návrhu rozmeru komunikácií musia geodeti zohľadniť akú funkciu má tá ktorá cesta plniť.

„A pripomínam, že šírka miestnej komunikácie 9,5 metra v projekte neznamená šírku cesty, ale je to plocha cesty, chodníka pre chodcov a zeleného pásu.“

Kedy môžeme stavať?

Ťažko povedať

Mnohí vlastníci pozemkov sú už netrpezliví. „Námietkami sa

celý proces zbytočne predlžuje. Kedy to bude hotové? Kedy by sme mohli reálne začať stavať?“ pýtali sa.

Juraj Lukačík vysvetlil, že pri pozemkových úpravách musí byť dodržaný zákonom určený postup. „Dotknutí vlastníci môžu podávať námietky k jednotlivým etapám a my sa nimi musíme zaoberať. Zíde sa komisia, námietku prerokuje a pošleme odpoveď. Aj voči odpovedi však možno podať námietku. Vtedy už však o nej rokuje nadriadený správny orgán.“

Na vyjadrenie z krajského úradu v minulosti geodeti čakali už aj niekoľko mesiacov.

Otázkou je aj to, kedy by mohla obec podávať projekty na inžinierske siete. „V podstate po všeobecných zásadách funkčného usporiadania,“ povedal Lukačík. „Vtedy už bude jasné, kadiaľ povedú miestne komunikácie. Len prakticky môže nastať, že kvôli námietkam a obštrukciám sa bude termín ukončenia iba oddalovať.“

■ Lýdia Vojtaššáková

Poznámka

V čase uzávierky novín doručil Okresný úrad Námestovo, pozemkový a lesný odbor, ako príslušný správny orgán, rozhodnutie o schválení registra pôvodného stavu PPÚ k. ú. Podbiel k veľkým pozemkovým úpravám.

Jubilejný kazateľ pozýva na Večery milosrdenstva

*Neodpustenie je väzením, od ktorého má človek kľúč
zvnútra, pripomína Matúš Oravec.*

■ Máme za sebou prvé tri mesiace jubilejného roka. Na púť týmto časom vyprevadil o. biskup František ľud diecézy výzvou, aby sme prežili Jubilejný rok v jeho pôvodnom biblickom význame. „V židovskom národe sa každý 50. rok slávil ako jubilejný rok, keď sa reálne prepustili otroci na slobodu, skutočne sa odpustili dlžoby a vyplatili sa podlžnosť.“

Matúša Oravca, správcu podbielanskej farnosti, ustanovil spišský biskup jubilejným kazateľom. Diecéza ich má 24. Ich úlohou je sláviť sväté omše v jubilejných kostoloch na takzvaných Večeroch milosrdenstva, ktoré sa konajú raz do mesiaca, predniesť homílie týkajúcu sa odpustenia a vnútorného uzdravenia a viesť eucharistickú adoráciu. Zároveň ich môžu pozvať kňazi ohlaso-

vať Jubilejný rok aj do svojich farností. „Doteraz máme s priebehom tohto vzácneho času len príjemný problém a tým je preplnenosť kostolov počas Večerov milosrdenstva,“ hovorí o. Matúš. „Doslova sa do nich nevieme pomestiť, ľudia často stoja vonku.“ To, ako ľudia v diecéze na Jubilejný rok zareagovali ho milo prekvapilo a vníma to ako veľkú Božiu milosť. „Určite to nie je niečo ľudské, nie je to len marketing a dobrá reklama.“

Na požiadanie biskupa Františka rozšíril kňaz Matúš nedávno aj rady misionárov milosrdenstva. Spišská diecéza ich má šesť. Do tejto služby ich ustanovil Svätý Otec František prostredníctvom Dikastéria pre evanjelizáciu. Na posledné tri marcové dni prijal o. Matúš pozvanie Sv. Otca do Ríma na spoločné stretnutie kňazov milosr-

denstva z celého sveta. „Išlo najmä o našu duchovnú a intelektuálnu formáciu.“

Prvých kňazov milosrdenstva ustanovil pápež František v misionárskom Svätom roku milosrdenstva v roku 2016. „Sv. Otec mal túžbu, aby bola Božia milosť pre ľudí dostupnejšia, aby poznávali Boha ako milosrdného Otca, nie prísneho a trestajúceho. Preto vyhlásil široké možnosti odpustenia väčšiny hriechov, ktorých rozhrášenie bolo dovtedy vyhradené len biskupovi alebo priamo pápežovi. Dnes môžu dať rozhrášenie od takýchto hriechov práve misionári milosrdenstva.“

Matúš Oravec pozýva ľudí, ktorí ešte nestihli vstúpiť do Jubilejného roku, na Večery milosrdenstva, ktoré sú jeho nosnou náplňou. Hovorí, že podstatou ľudskosti je zmierenie. „Odpustime si, zabudnime na veci, ktoré nás rozhádali, zabudnime na nevraživosť. Človek by mal byť človekom pre ďalšieho človeka.“ Jubilejný kazateľ zdôrazňuje, že zmierenie musí vychádzať zvnútra. „Bez odpustenia je človek sám vo väzení, ktoré má kľúč zvnútra. Iba sami si ho vieme otvoriť. A človek, ktorý začína odpúšťať, vychádza z vnútorného väzenia, teda z úzkosti, smútku, depresie či až fyzickej bolesti. Naozaj máme svedectvá, že to tak funguje.“

Jubilejnými kostolmi na Orave sú Kostol Nanebovzatia Panny Márie v Zákamennom a Kostol svätého Jozefa v Krivej.

■ Lýdia Vojtaššáková

Pomoc druhým robí naš svet lepším miestom na život

Sú chvíle, keď si uvedomíme, že aj v dnešnom svete plnom zhonu a vlastných starostí stále existuje ochota pomáhať. Druhý ročník pôstnej potravinovej zbierky Podelme sa bol toho dôkazom.

Zbierka v tomto čase stále prebieha, no už teraz vieme, že nebola len symbolickým gestom. Dokonca už počas zbierky sme mohli podať pomocnú ruku.

V dnešnej dobe sa často stretávame s názormi, že každý by sa mal postarať sám o seba. No realita je iná a sú medzi nami ľudia, ktorých životné okolnosti dostali do situácie, ktorú si nevybrali. Vaša pomoc im prinesie nielen materiálnu podporu, ale aj pocit, že na nich niekto myslí.

Úprimne ďakujeme všetkým, ktorí sa akokoľvek zapojili, či už darovaním trvanlivých potravín, drogérie, alebo šírením myšlienky pomoci. Každý kúsok, ktorý ste venovali, znamená pre niekoho pomoc. Veľká vďaka patrí i všetkým, ktorí túto zbierku organizovali a s láskou sa starajú o jej realizáciu.

Tento rok ste opäť ukázali, že slová „keď sa delíme, nikto nemá málo“ nie sú len prázdnu frázou. Vyzbierané potraviny a drogéria budú starostlivo rozdelené tým, ktorí ich potrebujú. Veríme, že aj v budúcnosti budeme môcť pokračovať v tejto krásnej tradícii, pretože pomoc druhým robí náš svet lepším miestom.

Zbierku Podelme sa organizuje Komisia pre sociálnu oblasť a zdravotnú starostlivosť v spolupráci so Slovenským Červeným krížom v Podbieli.

■ Michal Sitek

Podbielanskí koledníci sa stali hviezdou nádeje

■ Ak má nejaká akcia 30 rokov, tak má za sebou už riadnu históriu. Práve takéto výročie si počas uplynulých Vianoc pripomenula kolednícka akcia Dobrá novina – koledovanie detí vo vianočnom období, ktorú organizuje a zastrešuje eRko – Hnutie kresťanských spoločenských detí.

Zo skromných začiatkov vyrástla na dielo, do ktorého sa na Slovensku v tomto jubilejnom ročníku zapojilo 19 400 koledníkov, ktorí vo viac ako 1 000

obciach navštívili 46 000 rodín a cez koledovanie im ohlasovalo radosť z narodenia nášho Spasiteľa.

Aj podbielanskí koledníci sa stali hviezdou nádeje, ktorá prináša svetlo do životov ľudí – tu na Slovensku, i krajinách ďalekej Afriky. V Podbieli sa tento rok koledovalo už desiatykrát. Zapojených bolo 28 detí a štyria dospelí. V troch skupinkách na sviatok sv. Štefana navštívili 37 rodín. Koledníci venovali svoj čas, námahu,

ochotu, vytrvalosť. Do domov prinášali radosť. Ich úsilie cez štedrosť darcov prináša svetlo aj ľuďom v Afrike. V Podbieli sa do finančnej zbierky spojenej s Dobrou novinou a schválou ministerstvom vyzbieralo 1 400 eur, na celom Slovensku spolu 1 502 618 eur. Podporené sú viaceré projekty v Afrických krajinách Keňa, Južný Sudán, Uganda, Etiópia.

Ďakujeme všetkým rodinám, ktoré nás prijali.

■ Peter Liška

■ **Kurz korčuľovania.** Posledný februárový týždeň si deti na ľadovej ploche pod vedením skúsených inštruktorov osvojili základy korčuľovania. Naučili sa správnu techniku, udržiavať rovnováhu a rôzne pohybové cvičenia, ktoré im pomohli získať väčšiu istotu na ľade. Nadobudnuté zručnosti si overili v zábavných hrách. „Kurz bol zároveň skvelou príležitosťou na zlepšenie fyzickej kondície,“ hovoria učitelia. „Deti sa na ľade zabavili, užili si čas s kamarátmi, no zároveň si uvedomili, aké je dôležité prekonať vlastné obavy.“ ■ (ZŠ)

■ **Šijeme šaty pre pani Kocku.** Radosť zo šitia, tvorivosti a spolupráce spojili učitelia a žiaci v aktivite, ktorá sa niesla v duchu Hejného metódy. Vzdelávací projekt ponúkol originálny spôsob, ako sa deti môžu zoznámiť s prístupom k učeniu, ktorý podporuje samostatnosť, kreativitu a tímovú spoluprácu. Táto úloha sa zakladá na objavovaní, logikom myslenia a riešení problémov. Žiaci sa podieľali na tvorbe papierových šiat pre pani Kocku, pričom jednotlivé kroky šitia spracovávali pomocou logických úloh a problémov. ■ (ZŠ)

■ **Ochutnávka kníh.** V priebehu marca Mesiaca knihy škola na jeden deň otvorila Knižnú reštauráciu Janky Tuhej. Školáci čítajúc a listujúc ochutnávali rôzne druhy kníh a dozvedeli sa, ako sa pripravujú. „Chutilo nám,“ zhodli sa deti.

V školskom klube zas vytvárali obal svojej obľúbenej knihy a záložky do kníh. ■ (ZŠ)

V škole a škôlke sa stále niečo deje

■ **Deň vody.** Ani tento rok škola nezabudla pripomenúť si dôležitosť vody pre život človeka. Tohtoročnou témou Svetového dňa vody bolo Zachráňme ľadovce – každá kvapka sa počíta. Aj preto deti spolu vytvorili symbolickú kvapku uvedomujúc si dôležitosť ochrany životného prostredia a vodných zdrojov, ako aj dôležitosť pitnej vody pre zachovanie zdravia a života na Zemi. Ľadovce sa dnes topia rýchlejšie ako kedykoľvek predtým, čo spôsobuje nepredvídateľné a extrémne zmeny vo vodnom cykle. Ústup ľadovcov vedie k povodňam, suchám, zosuvom pôdy a stúpaniu hladiny mora, čím zároveň poškodzuje ekosystémy. ■ (ZŠ)

■ **Internaktívny koncert.** 26. marec mali deti deň plný zábavy, spevu a tanca. K škôlkarom a prvákovi zavítal ujo Viktor Farby. Popri zábave sa aj čo-to naučili. ■ (ZŠ)

■ **O najkrajšiu Valentínku.** Do okresnej výtvarnej súťaže organizovanej Centrom voľného času Trstená sa zapojili aj žiaci prvého až tretieho ročníka podbielanskej školy. Porota hodnotila v troch kategóriách sto prác z pätnástich škôl a škôlok. Gratulujeme našim triatkom, za kolektívnu prácu získali vo svojej kategórii 3. miesto. Okrem zaujímavej spoločenskej hry získali aj špeciálnu cenu – organizovanie olympijských hier a súťaží. CVC Trstená ich zorganizuje v Podbieli v máji. ■ (ZŠ)

■ **Hviezdoslavov Kubín.** Už 71. ročník celoštátnej postupovej recitačnej súťaže má sebou školské kolá. V podbielanskej škole sa do nej zapojili druháci, tretiaci a štvrtáci. Súťaž je pre nich skvelou príležitosťou ukázať svoj umelecký talent, či vystúpiť pred publikom. Každý recitátor a recitátorka si vybral poéziu alebo prózu od slovenských a svetových autorov, naučil sa ju naspamäť a predniesol pred spolužiakmi a učiteľskou porotou.

Porota hodnotila nielen správne intonovanie a výslovnosť, ale aj schopnosť vyjadriť pocity a emócie obsiahnuté v recitovanej básni. „Všetci účastníci si zaslúžia veľkú pochvalu za odvahu a úsilie, ktoré do svojej prípravy vložili,“ zhodnotila.

Výsledky v kategóriách:

Poézia: 1. miesto Viktorka Pekárková (4. ročník), 2. miesto Adelka Pekárková (2. ročník), 3. miesto Laura Šprláková (3. ročník).

Próza: 1. miesto Noemi Mačňáková (2. ročník), 2. miesto Vaneška Badlíková (3. ročník) a Samko Mrázek (2. ročník), 3. miesto Maroško Liška (4. ročník).

■ (ZŠ)

Spolok Červeného kríža pomáhal i spestroval život okolo

V minulosti boli v dedine len tri lekárníčky. Žienky z miestneho spolku Slovenského Červeného kríža zabezpečovali zdravotné hliadky, poskytovali zdravotnú pomoc starším a chorým.

■ Na Orave sú prvé zmienky o práci Červeného kríža zaznamenané v roku 1919, sú z Dolného Kubína. Pretože v Podbieli sa nepodarilo zachovať presnejšie informácie o počiatočnej aktivite tejto organizácie, uvedené treba považovať len za východisko k zdokumentovaniu histórie činnosti Miestneho spolku SČK v našej obci.

Prvou predsedníčkou MS SČK v Podbieli sa stala Mária Bartošová (Švábová), rok však nie je známy. V roku 1961 odovzdala svoju funkciu Ľudmile Malatinkovej. V tomto období pracovali vo výbore aj Ľudmila Mintálová, Ľudmila Keráková, Melánia Veselá, Cecília Lofajová, pokladníčkou bola Gabriela Krupová. Ich činnosť sa spočiatku zameriavala predovšetkým na pravidelnú zdravotnícku osvetu. Veľmi úzko spolupracovali s MUDr. Jozefom Homolom, ktorý okrem odborných prednášok pomáhal spolku aj materiálne, najmä dopĺňaním zdravotníckeho materiálu do lekárníček.

Zaujímavosťou je, že v tej dobe boli v obci len tri lekárníčky – u Márie Lofajovej, Antónie Dolníkovej a Ľudmily Malatinkovej. Okrem doktora Homolu chodievali do obce prednášať aj MUDr. Mária Kleinová a neskôr MUDr. Gazdík.

Miestna organizácia SČK vysiela svoje členky aj na školenie dobrovoľných zdravotných sestier, ktorými sa takto stali Ľudmila Malatinková a Anna Skubanová.

Pomáhali a upevňovali vzťahy

Medzi najčastejšie činnosti SČK v Podbieli patrili brigády

na skrášlenie obce. Členky sami zabezpečovali aj zdravotnícke hliadky pri spoločenských akciách, navštevovali a poskytovali zdravotnú pomoc starším a nemocným občanom. Stretávali sa však aj medzi sebou, najmä pri spoločných posedeniach, v lete pri spoločných opekačkách s cieľom upevniť vzťahy vo svojej organizácii.

V roku 1995 prenechala Ľudmila Malatinková funkciu predsedníčky Drahomíre Moresovej. Naďalej však zostala pracovať vo výbore spolku a odovzdávala svoje vedomosti a skúsenosti mladším. Za tieto zásluhy a dlhoročnú prácu bola v roku 1999 ocenená Ďakovným listom SČK.

Hodnoty, ktoré podbielanské červenokrižiacky vybudovali, majú dodnes pevné základy.

V Podbieli evidoval spolok v roku 1995 17 členov, postupne však rozširoval svoje rady. V roku 2005 ich bolo 40.

Počas týchto 10 rokov organizoval spolok aj školenia a besedy na tému prvá pomoc či zdravá životospráva. Členovia pomáhali pri výstavbe farskej budovy a udržiavali čistotu a poriadok v miestnom múzeu, organizovali stretnutia s dôchodcami a posedenia v prírode. V oblasti prevencie chorôb merali ľuďom tlak, hladinu cukru v krvi a to nielen dospelým, ale i deťom. Počas tohoto obdobia organizá-

Ľudmila Malatinkovej k životnému jubileu odovzdáva kyticu za spolok Drahomíra Moresová.

cia nadobudla aj hmotný majetok, vlastnila štyri sady zdravotníckeho oblečenia, dve lekárníčky, dva tlakomery a jeden prístroj na meranie tlaku.

Aktívni mali neúrekom

Aby sme priblížili rôznorodosť činnosti žien z miestneho spolku červenokrižiakov, vybrali sme z kroniky zopár zápisov.

Zdravotná sestra Anna Šablatúrová napríklad poskytovala marci 2007 v Podbieli celé dva týždne masáže tela, záujem bol naozaj veľký. Na prednášku s lekárkou 14. marca prišlo 24 členiek spolku, aby diskutovali o rôznych zdravotných problémoch. V tom istom roku brigádovovali na cintoríne. V závere roka mali výročnú členskú schôdzu, na ktorej žienky s hereckými vlohami dokonca zahrli veselú divadelnú scénu.

Na jar 2009 navštívila Podbiel lekárka z RÚVZ v Dolnom Kubíne, záujem o meranie tlaku, cholesterolu a cukru v krvi prejavilo 40 Podbielianov. Takéto zdravotné prehliadky organizoval spolok pravidelne. V máji aktívne červenokrižiacky sadili stromčeky Pod Pálenicou, finančnú odmenu od urbáru použili na doplnenie lekárníček.

Na sneme Územného spolku SČK v Dolnom Kubíne, ktorý sa konal 7. mája 2009, dostal podbielanský spolok ako celok pochvalu za prácu, samostatné ocenenie získala aj Eva Domíňáková a predsedníčka Drahomíra Moresová.

Členky spolku SČK spestrili svoju výročnú schôdzu divadelnou scénkou.

V jeseni 2009 zorganizoval spolok Batôžkovú párty, rovnako veselo bolo na ukončení fašiangov, kde prišli hostia z cykloklubu, hasiči a športovci. Súčasťou programu bola aj odborná prednáška na tému pitný režim. Na jar 2010 poupratovali dedinu.

Miestny spolok SČK v Podbieli vždy spolupracoval s obecným úradom, bol mu nápomocný pri akciách ako Mesiac úcty k starším, Podbielanské folklórne slávnosti, pod patronát si zobral organizovanie Mikuláša pre deti, na čo boli žienky patrične hrdé.

Keď sa obzrieme späť, vidíme, za sebou viac ako 60 rokov zmysluplnej a obetavej práce členiek MS SČK v našej obci. Keď sa pozrieme dopredu, vidíme, že hodnoty, na ktorých táto organizácia stojí, majú v Podbieli dodnes pevné základy.

■ Daniela Gondová

Podklady k spracovaniu údajov do obecnej kroniky poskytla Drahomíra Moresová, predsedníčka MS SČK v Podbieli.

Bol kníhkupcom, no jedného dňa objavil v sebe motoristickú vášeň

■ Lýdia Vojtaššáková

Skromné podmienky v dreveničke, no dobré medziľudské vzťahy. Tak by charakterizoval Gabriel Turčák svoje detstvo v Podbieli. V dospelosti predával knihy, pracoval na stavbe uralského plynovodu, jazdil na kamiónoch po Európe, mal autoškolu. Jeho vášňou sú dodnes veterány, heligónky, ale aj otcov archív.

„Nemusím si ani moc turbovať pamäť, pretože táto téma je veľmi vďačná,“ hovorí o detstve Gabriel Turčák. „Život na dedine v 50-tych rokoch nebol ľahký. Každý deň už od skorého rána čakalo na každého množstvo roboty okolo hydiny, v záhrade, na poli.“

Otec Peter bol do roku 1948 notárom v Hrušove. Situácia v povojnových rokoch ho prinútila vrátiť sa do rodiska. Novú prácu si našiel na Oravskom hrade, kde počas letných sezón pracoval ako lektor.

Mama Helena, rodáčka z východoslovenskej dedinky Herlany, sa teda musela doma od mája do októbra riadne obracať.

V dreveničke býval Gabriel s rodičmi a bratom Petrom až

kým sa oženil. V roku 1980 si povedali áno s Adelou Železnákovou a presťahovali sa na sídlisko Medvedzie v Tvrdošíne. Vychovali syna Gabriela a dcéru Andreu.

Dnes Gabo opäť trávi najviac času v rodnej dreveničke.

Rád spomína na detstvo

Ako mnohé v tej dobe, aj rodina Turčákovcov fungovala v dvoch izbách malej drevenice. Vodu čerpali zo studne, keď sa chceli okúpať zohriali ju na peci a naliali do plechovej vane. Kúpeľňu nemali, ako wc slúžila latríčka na dvore. Kým nenatiahli elektrinu, svetlo v izbe voňalo petrolejom.

„Nedostatok hmotných vecí nám nahrádzali dobré medziľud-

ské vzťahy,“ hovorí Gabriel.

„Vo dvore sme mali kurník a v ňom vždy šesť až osem sliepok a kohúta. Každý rok naša kvoka vysedela krdeľ malých kurčiatok a tak keď podrástli a začali niesť vajíčka, osud ich

starších príbuzných bol spečatený. Ako malý som len zďaleka pozoroval ako ich tatko podrezal. Neskôr som bol blízko. Nechcel som pochopiť, že to je ich osud. Vždy som mal medzi nimi aj celkom skrotenú sliepku, ktorá chodila za mnou a počúvala ma. Mama dokázala z tých sliepok uvariť neskutočne dobrú polievku.“

Rozprávanie sa s Gabom o detstve a mladosti je nabité faktami a zážitkami. U starších, ktorí tú dobu žili, vzbudzujú spomienky, mladým môžu znieť neskutočne či nepredstaviteľne.

Vo dvore mali Turčákovci aj pár moriek, kozu, prasiatko či zajace. Keďže otec bol rybár, jedálniček spestrovala aj rybáčená. Lahôdkou na stole bývali aj žaby. Za kože zo zajacov ponúkali podomoví výkupcovia šálky, lyžičky, poháre a iné veci. Ani na ovocie a zeleninu nebolo treba obchody, stačila záhrada.

Gabo spomína aj na cirkevné či svetské zvyky a obyčaje, ktorých býval súčasťou. K tomu chystanie dreva, zber úrody, ale aj túry za hafirami a brusnicami.

Spomienkami na detstvo zaplnil celý zošit. Keď ho začal písať, povedal, že to robí pre vlastné potešenie a snáď aj pre pobavenie. „Som presvedčený, že to vlastne okrem mňa aj tak nikoho nebude zaujímať, čo ma trochu aj mrzí. Ale nevádi.“

Vyučil sa za kníhkupca

Neprijatie syna na strednú všeobecnovzdelávaciu školu mohlo spôsobiť v rodine Turčákovcov mierne obavy, no Gabo to dnes považuje za súhrn šťastných udalostí.

V tom čase zháňala predajňa Slovenskej knihy v Nižnej pracovníka, ktorý by mohol nahraďiť vedúcu čakajúcu na dôchodok. „Taká práca sa mne aj môjmu otcovi pozdávala, tak som zbalil kufor a ako malý sedliačik odišiel do veľkej Bratislavy študovať kníhkupectvo,“ spomína Gabo. „Stretli sme sa tam dobrá partia z celého Slovenska.“

Výhodou školy bola povinná prax v predajniach kníh po celom Slovensku. Priebežne si teda Gabo mohol počas školy čoto zarobiť. „Doma sme potrebovali každý peniaz, keďže tatko pracoval na hrade za pár korún a mama bola v domácnosti.“ V roku 1968 ukončil školu a nastúpil ako vedúci predajne Slovenská kniha v Nižnej. Neskôr, keď už plat kníhkupca nedokázal uživiť aj vlastnú rodinu, zamestnal sa v Tesle Orava.

Budoval plynovod v Kazachstane

Písal sa rok 1986, keď sa Gabriel Turčák dozvedel o veľkom nábere ľudí na stavbu plynovodu v Kazachstane, vtedajšej republike Sovietskeho zväzu. „Prihlásil som sa.“

Keďže v tom čase pracoval popri zamestnaní aj ako inštruktör v autoškole, zaujímal sa o pozíciu vodiča nákladných áut vo Vítkovických stavbách Ostrava. Tento podnik bol pre Uralský plynový komplex najväčším dodávateľom prác z Československa.

Ako v mnohých profesiách za vtedajšieho režimu, aj tu zohrávalo významnú úlohu členstvo v Komunistickej strane Československa. „Nebol som jej členom, tak moju žiadosť dali bokom. V podniku ma síce

zamestnali, avšak do Soviet-skeho zväzu nevyslali. Pracoval som teda ako vodič nákladných áut zabezpečujúcich dodávky pre stavby, ktoré ten podnik realizoval v Čechách.“

Po roku testovania sa pracovne osvedčil a tak v máji 1987 do Kazachstanu odletel.

„V lete teploty plus 40, v zime mínus 40,“ popisuje Gabo pracovné podmienky. „Najprv som na Avii zásoboval pitnou vodou robotníkov. Keď garážmajster videl, že som zodpovedný, pridelil mi úplne nový vyklápač Tatra 815 a vozil som na stavby piesok z púšte. Platili nás v bo-noch, takže doma ma mali za Ameríkána. Popri mladomanželskej pôžičke som tak pre rodinu mohol zabezpečiť slušné bývanie, ale za cenu odluky od manželky a detí.“

Do toho prišiel rok 1989 a s ním Nežná revolúcia, ktorá okrem slobody a iných výhod priniesla aj možnosť podnikania. Vďaka predchádzajúcej praxi v autoškole Zväzarmu si Gabo zakladá vlastnú autoškolu. Učí teóriu, jazdí so žiakmi, opravuje autá. Po čase však prichádza stále viac a viac nových nariadení, byrokracie, poplatkov.

„Potreboval som si vyvetrať hlavu, tak som odišiel najprv na päť rokov do Talianska a potom na tri do Nemecka robiť vodiča kamiónov pre medzinárodných prepravcov. Nakúpil som si konverzačné príručky v jazykoch krajín, do ktorých ma zamestnávateľ vyslal, a okrem zárobku spoznával krásy Európy.

Učarovali mu veterány

„Ani neviem, prečo ma motorky a veterány tak uchvátili,“ ho-

vorí o dlhoročnej vášni Gabriel Turčák. „Nemali sme v rodine technické gény. Ja sám som predával knihy. No jedného dňa, ešte v roku 1968, vzbĺkla iskra. Boli sme na návšteve rodiny v Herlanoch. Bratranec si zohnal starého pioniera a ja som sa tou motorečkou nakazil. Predal mi ju. Doma som ju rozobral do poslednej skrutky a poskladal. Mal som tú motorečku rád, žiaľ, po čase mi ju ktosi ukradol.“

Hneď potom sa však Gabo zahľadel do oveľa silnejšieho stroja. Vojnovú motorku so sajdkou mal v Podbieli Štefan Hunčaga. Bola to kópia nemeckej motorky BMW, ktorú vyrábali Rusi.

„Mával ju odstavenú pri krčme. Páčilo na mi, ako kopol do pedála, motor naskočil a on odfrčal. Dovtedy som ho lámal, kým mi ju za dosť mastný peniaz predal.“

S touto sajdkou som sa prihlásil do klubu motorkárov na Morave. Neskôr som kúpil Jawu 500, na ktorej som najazdil desiatky tisíc kilometrov. Na rôznych zrazoch som sa spoznal s motorkármí z Nórska, Švédska, Fínska. Mali vybavenie, aké sa u nás nedalo ani len vidieť, nieto zohnať.“

Po svadbe nahradili vietor vo vlasoch rodinné a otcovské povinnosti.

Gabova vášeň k motorkám a najmä veteránom však neutíchla dodnes. V humnách pri dreveničke parkujú okrem starých motocyklov aj ďalšie vzácne kúsky ako mikrobús, 70-ročný nákladiak, ale aj VW chrobák.

Pri pohľade na chrobáka sa mu vynárajú krásne spomienky na dve cesty po Európe. Na

prvú sa vybral s manželkou Adelou a malým synom krátko pred pádom železnej opony. Na vycestovanie potreboval súhlas štátnych úradov. „Ešte mesiac pred odjazdom som mal auto úplne rozobrané, rodina a kamaráti nás preto od cesty k manželkiným príbuzným do Talianska odhovárali. Autíčko však nesklamalo, bez problémov sme vtedy prešli okolo tritisíc kilometrov.“

Druhú, štvrtisícovú, cestu na chrobáku absolvovala už štvorčlenná rodina Poľskom, Lotyšskom, Estónskom, Litvou až do Fínska.

Rozozvučal storočnú heligónku

„Aj by som vám zahral, ale nedávno sme pochovali basu, tak hudobné nástroje musia byť teraz cez pôst ticho,“ povedal Gabriel pri výpočte ďalších koníckov. Sú nimi heligónka a bendžo.

„Túto heligónku dostal od rodičov môj tatko. Má vyše sto rokov. Nikdy som nebol hudobníkom, akurát som pár rokov tancoval vo folklórnom súbore Oravan. No teraz na dôchodku som si zohnal literatúru a ako samouk som sa na nej naučil hrať. A kúpil som si aj ďalšie heligónky.“

Do penzie nastúpil Gabo v máji 2015. Väčšinu času trávi v rodnej dreveničke v Podbieli, kde sa venuje triedeniu otcovho archívu plného fotografií, dokumentov, korešpondencie a iných vzácných artefaktov. Aj na veteránoch musí nestále čo-to vylepšovať, aby ich udržal v dobrom technickom stave. Veľa starostlivosti potrebuje tiež chalúpka a dvor. ■

■ **Nábor do folklórneho súboru.** Pia 2. mája o 17.00 h. Komisia kultúry, školstva, športu a mládeže pri OcÚ Podbiel plánuje znovu oživiť Folklórny súbor Podbielan. V rokoch 1992 až 2022 vystupoval na mnohých podujatiach a festivaloch a robil dobré meno obci.

Ak máte radi spev, hudbu, tanec alebo hráte na nejaký hudobný nástroj, neváhajte a pridte vytvoriť opäť skvelú partiu. Nevaďí či ste začiatocník, alebo máte s folklórom isté skúsenosti.

Nábor nových členov do tanečnej, hudobnej aj spevákovej zložky sa uskutoční v piatok 2. mája od 17.00 h v KŠH.

■ **Deň matiek.** Ne 11. mája o 15.00 h. Obec pozýva všetky matky do kultúrno-sportovej haly na slávnostné posedenie spojené s kultúrnym programom detí.

■ **Deň otcov.** Ne 15. júna o 15.00 h. Sviatok otcov sa bude niesť aj v športovom duchu. Obec pozýva do kultúrno-sportovej haly.

■ Rozpis zápasov jarnej časti futbalových súťaží

OFZ ročník 2024/2025
6. apríla o 12.30 h Brezovi-
ca – Podbiel
13. apríla o 15.30 Podbiel –
Sihelné
20. apríla o 16.00 h Pod-
biel – Lomná
27. apríla o 16.00 h Vitano-
vá – Podbiel
4. mája o 16.30 h Podbiel –
Zázrivá
11. mája o 13.30 h Lokca –
Podbiel
18. mája o 17.00 h Podbiel –
Or. Lesná
25. mája o 14.00 h Or. Pol-
hora – Podbiel
1. júna o 17.00 h Podbiel –
Istebné
8. júna o 14.00 h Or. Podzá-
mok – Podbiel

Podbielanská Magura tentokrát nebola biela

■ Prvá februárová sobota v kalendári podujatí na Orave je už dlhodobo vyhradená pre zimný prechod Podbielanskou Magurou. Tentokrát ŠK Podbiel a obec pripravili pre domácich

i návštevníkov už 37. ročník. Už od rána bolo rušno na štadióne ŠK Podbiel, kde sa zaregistrovalo viac ako 200 účastníkov prechodu, organizátori hovoria, že to bola najväčšia

účasť na ostatných desať rokov. Vybavení odznakom s mapkou sa mohli vybrať po jednej z troch trás – 8, 12 alebo 18 kilometrov dlhjej. Na miestach, kde sa trasy stretávali, boli pripravené vatry, sedenie a malé ohniská, kde si mohli účastníci opieť klobásku a občerstviť sa čajom.

Žiaľ, tento rok snehové podmienky nepriali milovníkom bielej stopy, bežkovať sa nedalo.

„Aj to sa stáva, zimy nie sú také, ako bývali kedysi,“ hovorí Marián Vlčák, predseda kultúrnej a športovej komisie OcÚ.

„Prvé ročníky bývali len pre bežkárov, trasy pre peších sme pridali až neskôr. Počasie je nevyspytateľné, stalo sa, že sme museli termín konania pre snehovú kalamitu presúvať, teraz nebol vôbec.“

Po túre sa všetci stretli v kultúrno-sportovej hale, kde sa podávala chutná kapustnica.

■ (LV)

Basa stíchla, rozlúčila sa ale veselo

■ V predvečer Popolcovej stredy sa Podbielania lúčili s obdobím veselosti a hodovania. A veruže to bola v réžii spevákovej skupiny Senková a Mariána Vlčáka dobrá rozlúčka. Nechýbal pri nej ani tradičný slameník. Vyvrchole-

ním akcie bolo pochovanie basy, pri ktorom parodovali skutočný pohreb.

Po veselom fašiangovom období nastal čas útlmu. Pôst potrvá až do Veľkej noci.

■ (FÚ)

Šípky sú nielen šport, ale hlavne zábava

■ Viac ako 40 súťažiacich sa striedalo pri terčoch na druhom ročníku Trojkráľového farského šípkového turnaja. V kultúrno-sportovej hale panovala aj vďaka fanúšikom veľmi príjemná atmosféra.

Výhodou hry šípky je, že ju môžu hrať ľudia v každom veku, aj preto sa v hale súťažilo len v dvoch kategóriách.

Výsledky

Ženy: 1. miesto Ivana Zemančíková, 2. Sára Mačňáková, 3. miesto Lara Škovránková.

Muži: 1. Michal Zemančík, 2. Jozef Korčuška, 3. Slavomír Korčuška.

■ (FÚ)

Koníky dostali prednosť pred motorkou

Kone považované za najrýchlejšie na štvrt' míle našli domov na juhozápadnom okraji Podbiela. Osedláva ich rodina Marasovcov.

■ V mladosti ho zaujímali jachty, hory, neskôr motorky. Cestoval po svete, podnikal v stavebníctve. Pavol Maras ako chlapec z bytovky vraj nikdy nemal vzťah k zvieratám. Zlom prišiel až v roku 2008.

„Hospodárska kríza v tom roku výrazne zasiahla aj do stavebníckeho sektoru a teda i do môjho živobytia,“ hovorí Pavol. „Roboty nebolo, no nemohol som vyplakávať.“ Aby sa trocha rozptýlil, prijal ponuku kamaráta, ktorý ho pozval zajazdiť si na koňoch. „Nikdy predtým som to neskušal.“

Prvé dve návštevy absolvoval v jazdiarni s inštruktorom. Zvládol jazdu a ovládanie koňa v kroku, kluse, čoskoro aj v cvale. „Išlo mi to,“ spomína. „Tretí raz ma kamarát zobral na túru v konskom sedle na Liptov. Za víkend sme prešli 150 kilometrov. Po návrate domov, som nevládala chodiť. Až vtedy som si uvedomil, že jazdec v sedle zapája do pohybu všetky svaly.“

Napriek únave sa Pavol do jazdecktva zamiloval.

Vybrali si štvrt'ového koňa

Spočiatku to bolo jednoduché. Ak si chce niekto zajazdiť, môže si koňa na vychádzku požičať.

Takých služieb je v regióne viac. Má to iba jednu nevýhodu – nie vždy je kôň k dispozícii. „Tak to bolo aj v mojom prípade, preto sme si s kamarátom, s ktorým sme jazdil, kúpili kone a ustajni- li na ranči.“

Istý čas trvalo, kým si amatérski jazdci vyšpecifikovali typ koňa, ktorý by im vyhovoval.

Po pár pokusoch ostali verní americkému dobytkárskemu plemenu quarter horse. Ide o inteligentného koňa priateľskej povahy. Je vnímavý, nervovo silný, ľahko trénovateľný s pokojným temperamentom a učí sa extrémne rýchlo. História tohto plemena siaha až do 17. storočia

v Severnej Amerike. Vzniklo krížením anglických plnokrvníkov s miestnymi koňmi dovezenými do Ameriky španielskymi kolonistami. Ich meno štvrt'ový kôň dostali podľa svojej schopnosti dosahovať extrémne rýchlosti na krátke vzdialenosti, predovšetkým na dráhe o dĺžke štvrt' míle.

Postavil stajňu, vybudoval výbehy

Rodina Marasovcov nadobudla postupne štyri kone, ustajnila ich v maštaliach v blízkosti Podbiela. No keď museli tieto maštale ustúpiť stavbe fabriky, začal Pavol Maras rozmýšľať nad vlastnou.

Rozhodol sa vyčistiť zarastený svah na juhozápade obce, neďaleko cintorína. Po mnohých mesiacoch a stovkách hodín práce, klčovania, zbierania kameňov a siatia trávy sa zo zarostenej húštiny stali krásne výbehy pre kone. Nejaké pozemky tam mal, niektoré vymenil a niektoré so súhlasom družstva začal spásat.

Splnil sa mu rodinný sen postavil stajňu z boxami pre kone. Dnes tam pasú tri – Emčo, kobylka Bony a Cool.

„Málokto vie, čo toto hobby obnáša, koľko práce treba koňom venovať. Popri nekonečnej práci je jazdenie iba čerešnička na torte,“ dodáva Pavol.

Koníky sa vedľa odvdáčiť

Pavol Maras navštívil mnoho krajín sveta, niektoré aj na motorke. V ostatných rokoch, kde mohol, využil i možnosť vyjsť si za zážitkami na koni. Nezabudnuteľný je Grand kaňon v USA, Kazachstan, Španielsko či Vietnam. „Ale najkrajšie vychádzky sú doma. Máme krásnu prírodu, len si ju často nevieme vážiť.“

Ak by mal porovnať, či je krajší pohľad na krajinu z chrbta koňa alebo z motorky, hovorí, že oba koníčky majú svoje čaro.

„Rozdiel je však v starostlivosti,“ hovorí. „Motorku vyčistíte, zaparkujete a čakáte na peknú počasiu. Zvieratá si však vyžadujú každodennú starostlivosť. Keby koniarstvo nebavilo celú rodinu, nedokážeme ich zabezpečiť.“

Keď začal Pavol osedlávať svoje kone, motorku predal.

Kontrola oplotkov, mulčovanie terénu, čistenie boxov, dovoz sena, podkúvanie, starostlivosť o zdravie, kontroly zverolekárom či tréningy na udržiavanie kondície. Za všetku túto neustálu starostlivosť sa koníky vedľa Pavlovi, jeho manželke Beáte, synovi Matejovi, neveste Táničke a vnúčatám odvdáčiť neopísateľnými pocitmi. „Je to fantázia, keď vás koník počúva, keď si môžete v sedle vyjsť do prírody na prechádzku, ísť kam chcete, ako rýchlo chcete. Obrovskú radosť máme aj z vnúčat Emky (5) a Filipka (3), ktorí jazdia na koňoch. To je pocit, ktorý za to stojí.“

■ Lýdia Vojtaššáková

Poznáte históriu a súčasnosť Podbiela? Otestujte sa

■ 1. Podbiel bol založený počas valašskej kolonizácie územia. V ktorom storočí?

- a) 15. storočí
- b) 16. storočí
- c) 17. storočí

■ 2. Koľko obyvateľov mala obec k 31. decembru 2024?

- a) 1338
- b) 1307
- c) 1298

■ 3. V minulosti tvorili súčasť oblečenia takzvané „jančiar-ky“. Sú to

- a) rukavice
- b) obuv
- c) veľké šatky

■ 4. Podbiel bol po 2. svetovej vojne oslobodený

- a) 3. apríla 1945
- b) 22. apríla 1945
- c) 4. mája 1945

■ 5. V minulosti boli v obci Podbiel

- a) pivovar a mlyn
- b) pálenica a železiareň
- c) mlyn a dechtáreň

■ 6. Železnička Podbiel – Brestová skončila svoju prevádzku v roku 1934 kvôli

- a) požiaru
- b) povodní
- c) zosuvu pôdy

■ 7. Aké priezvisko sa dnes v Podbieli vyskytuje najčastejšie?

- a) Lofaj, Lofajová
- b) Sitek, Siteková
- c) Turčák, Turčáková

■ 8. Koľko nových stavebných pozemkov by mohlo vzniknúť v Podbieli po ukončení jednoduchých pozemkových úprav v lokalitách Mlynisko a Lány?

- a) 150
- b) 100
- c) 50

■ 9. Dobrovoľný hasičský zbor oslávil v roku 2024 okrúhle jubileum. Koľko rokov uplynulo od jeho založenia?

- a) 80
- b) 90
- c) 100

■ 10. Divadelný súbor Včela obnovil v roku 1995 ochotnícku tradíciu v obci. S akou divadelnou hrou vtedy vystúpil?

- a) Kubo
- b) Z dreva vyrezané
- c) Jánošík

■ 11. Celoslovenské Hnutie kresťanských spoločenstiev eRko vzniklo v roku 1990. Od ktorého roku organizuje kolednícku akciu Dobrá novina?

- a) 1991
- b) 1995
- c) 2001

■ 12. Podbielanskí futbalisti ŠK Podbiel hrajú v súčasnosti VIII. ligu OFZ. S mužstvom ktorých obcí sa stretávajú v dueloch?

- a) Oravský Podzámok a Lokca
- b) Hruštín a Liesek
- c) Klin a Dlhá nad Oravou

■ 13. Ktoré prejavy folklóru boli nosnou témou vlaňajších Podbielanských folklórnych slávností?

- a) Svet minulosti a Drevo ako živobytie
- b) Rozospievaná dedina
- a) Pastierske zvyky
- c) Dávna svadba a goralská kultúra

■ 14. Historická budova, v ktorej je dnes zriadené Malé etnografické múzeum, bola pôvodne objektom

- a) fary
- b) školy
- c) notárskeho úradu

■ 15. Koľko poslancov tvorí Obecné zastupiteľstvo v Podbieli?

- a) päť

- b) sedem
- c) deväť

■ 16. Ľudová hudba znela v Podbieli odjakživa. Ktoré hudobné nástroje tvoria jej základ?

- a) husle a heligónka
- b) husle a basa
- c) husle a ozembuch

■ 17. V ktorom roku bola v Podbieli zriadená samostatná farnosť?

- a) 1878
- b) 1929
- c) 1956

■ 18. Na domoch so sedlovou strechou bol vetrací otvor v štíte v tvare

- a) štvorca
- b) hviezdy
- c) kalicha

■ 19. Celoslovenská účasť v komunálnych voľbách v roku 2022 dosiahla 46,19 percenta. Koľko percent oprávnených voličov prišlo k urnám v Podbieli?

- a) 51,2 percenta
- b) 63,1 percenta
- c) 74,6 percenta

■ 20. Svoje prvé cédečko vydala Ženská spevácka skupina Senková v roku 2005. Aký názov dala druhému, ktoré vypravila na hudobný trh v roku 2020?

- a) Slnko za Maguru sadá
- b) Spievali už naše mamy
- c) Rok na dedine

■ 21. V akej nadmorskej výške leží Podbiel?

- a) 548 metrov
- b) 648 metrov
- c) 448 metrov

■ 22. Čo znamená staré nárečové slovo „baväčka“?

- a) lavička
- b) zábavka
- c) leňošenie

Správne odpovede:

21a, 22b
15b, 16b, 17b, 18c, 19c, 20a,
9c, 10a, 11b, 12a, 13c, 14b,
1b, 2a, 3b, 4a, 5a, 6b, 7c, 8b,

**VEĽKONOČNÁ
PÁRTY
PODBIEL**

V UTOROK 22. APRÍLA 2025

Začíname sv. omšou o 10:30
Pokračovanie programu v sále
Záver približne o 14:30

Príď s nami osláviť
Ježišovo zmŕtvychvstanie

Chutný obed bude zabezpečený

Dobrovoľný príspevok

Dones si niečo drobné na rozdelenie sa s kamošmi

JUBILEUM 2025
PŮTNICI NÁDEJE

eRko
HNUTIE KRESŤANSKÝCH SPOLOČENSTEV